

TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ QUỐC DÂN
KHOA LUẬT KINH TẾ

Đồng chủ biên: TS. Trần Thị Hòa Bình - TS. Trần Văn Nam

Giáo trình LUẬT THƯƠNG MẠI QUỐC TẾ

NHÀ XUẤT BẢN LAO ĐỘNG - XÃ HỘI

TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ QUỐC DÂN
KHOA LUẬT KINH TẾ

Đồng chủ biên: TS. Trần Thị Hòa Bình - TS. Trần Văn Nam

GIÁO TRÌNH
LUẬT THƯƠNG MẠI QUỐC TẾ

NHÀ XUẤT BẢN LAO ĐỘNG - XÃ HỘI
HÀ NỘI - 2005

LỜI NÓI ĐẦU

Pháp luật thương mại quốc tế là một công cụ chiến lược để Việt Nam chủ động hội nhập kinh tế quốc tế. Việc đào tạo một đội ngũ cán bộ, chuyên gia có đủ phẩm chất và năng lực, nắm vững và vận dụng thích ứng pháp luật thương mại quốc tế trong quá trình hợp tác kinh tế thương mại với nước ngoài là một trong những khâu có ý nghĩa quyết định. Các văn kiện quan trọng của Đảng và Nhà nước Việt Nam gần đây như Nghị quyết số 07/NQ-TW ngày 27/11/2001 của Bộ Chính trị Đảng Cộng sản Việt Nam về hội nhập kinh tế quốc tế và Quyết định của Thủ tướng Chính phủ số 37/2002/QĐ-TTg ngày 14/3/2002 về Chương trình hành động của Chính phủ thực hiện Nghị quyết số 07 đã chỉ rõ: “Các Bộ, ngành cần xây dựng các kế hoạch đào tạo đội ngũ cán bộ, công chức, cán bộ quản lý, các luật sư am hiểu luật pháp quốc tế và hội nhập quốc tế, đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa cũng như hội nhập kinh tế quốc tế”. Chương trình hành động của Chính phủ thực hiện Hiệp định Thương mại Việt Nam - Hoa Kỳ cũng đã xác định: “Bộ Giáo dục và Đào tạo chủ trì, phối hợp với Ban Khoa giáo Trung ương, Ủy ban quốc gia về hợp tác kinh tế quốc tế và Bộ Thương mại lồng ghép nội dung Hiệp định vào chương trình giảng dạy về hội nhập kinh tế quốc tế ở các trường Đảng, trường Hành chính, trường đại học và cao đẳng, chú trọng đào tạo đội ngũ luật sư thương mại kinh tế quốc tế”.

Như vậy có thể thấy rằng hiểu rõ “luật chơi” trong hội nhập kinh tế quốc tế là vấn đề thật cần thiết và có ý nghĩa đối với

Việt Nam hiện nay. Việc giảng dạy pháp luật thương mại quốc tế cần được quan tâm hơn lúc nào hết.

Giáo trình Luật Thương mại Quốc tế của Khoa Luật Kinh tế, Đại học Kinh tế Quốc dân xuất bản vào năm 1999, là Giáo trình đầu tiên ở Việt Nam về môn học này. Trong lần biên soạn Giáo trình mới này, các tác giả đã cố gắng cập nhật các quy định mới về pháp luật thương mại quốc tế và Việt Nam để giới thiệu môn học một cách có hệ thống hơn. Giáo trình do TS. Trần Thị Hoà Bình và TS. Trần Văn Nam đồng chủ biên, tham gia biên soạn gồm có:

Chương I: PGS. Nguyễn Hữu Viện và TS. Trần Văn Nam.

Chương II: TS. Nguyễn Hợp Toàn và Th.S Nguyễn Vũ Hoàng.

Chương III, VI và VIII: TS. Trần Thị Hoà Bình và TS. Trần Văn Nam.

Chương IV và V: GS.TS. Hoàng Văn Châu và TS. Vũ Trọng Lâm.

Chương VII: PGS. Nguyễn Hữu Viện và TS. Dương Thanh Mai.

Chúng tôi mong nhận được những ý kiến đóng góp của tất cả các bạn trong quá trình sử dụng để có thể tiếp tục hoàn thiện giáo trình trong lần xuất bản sau.

KHOA LUẬT KINH TẾ

MỤC LỤC

LỜI NÓI ĐẦU

Chương I. Tổng quan về luật thương mại quốc tế

I. Thương mại quốc tế	5
II. Luật thương mại quốc tế	11
III. Các chế định pháp luật điều chỉnh hoạt động kinh tế đối ngoại và ngoại thương của Việt Nam	26
IV. Đối tượng, nội dung và phương pháp nghiên cứu môn học	35

CÂU HỎI ÔN TẬP VÀ BÀI TẬP 37

Chương II. Các thiết chế điều chỉnh hoạt động thương mại quốc tế

I. Khái niệm và phân loại các thiết chế điều chỉnh hoạt động thương mại quốc tế	39
II. Các thiết chế thương mại toàn cầu	43
III. Các thiết chế thương mại khu vực	61
IV. Các thiết chế thương mại chuyên ngành	88

CÂU HỎI ÔN TẬP VÀ BÀI TẬP 94

Chương III. Chế độ pháp lý về hợp đồng mua bán hàng hóa quốc tế

I. Khái niệm và luật điều chỉnh hợp đồng mua bán hàng hóa quốc tế	95
II. Hợp đồng mua bán hàng hóa quốc tế theo quy định của Công ước Viên (1980)	103
III. Các điều kiện giao hàng incoterms trong mua bán hàng hóa quốc tế	117

IV. Hợp đồng mua bán hàng hóa với thương nhân nước ngoài theo quy định của Luật Thương mại Việt Nam	132
CÂU HỎI ÔN TẬP VÀ BÀI TẬP	154
Chương IV. Chế độ pháp lý về chuyên chở hàng hóa quốc tế	
I. Khái niệm chung về hợp đồng chuyên chở hàng hóa	157
II. Hợp đồng chuyên chở hàng hóa bằng đường biển	159
III. Hợp đồng chuyên chở hàng hóa bằng đường hàng không	188
IV. Hợp đồng chuyên chở hàng hóa bằng đường bộ quốc tế	198
V. Hợp đồng chuyên chở hàng hóa bằng đường sắt	203
VI. Hợp đồng chuyên chở hàng hóa bằng vận tải đa phương thức quốc tế	211
CÂU HỎI ÔN TẬP VÀ BÀI TẬP	226
Chương V. Chế độ pháp lý về bảo hiểm hàng hóa trong thương mại quốc tế	
I. Khái niệm chung về bảo hiểm	229
II. Bảo hiểm hàng hóa vận chuyển bằng đường biển	235
CÂU HỎI ÔN TẬP VÀ BÀI TẬP	265
Chương VI. Pháp luật về thanh toán trong thương mại quốc tế	
I. Các phương tiện thanh toán thông dụng trong thương mại quốc tế	267

II. Các phương thức thanh toán quốc tế	283
CÂU HỎI ÔN TẬP VÀ BÀI TẬP	317
Chương VII. Giải quyết tranh chấp trong thương mại quốc tế	
I. Tranh chấp trong thương mại quốc tế và khái quát về các phương thức giải quyết tranh chấp	321
II. Thương lượng trực tiếp giữa các bên tranh chấp	327
III. Hòa giải các tranh chấp thương mại quốc tế	329
IV. Giải quyết tranh chấp theo thủ tục trọng tài	338
V. Giải quyết các tranh chấp thương mại quốc tế tại tòa án	369
CÂU HỎI ÔN TẬP VÀ BÀI TẬP	393
Chương VIII. Quy chế pháp lý điều chỉnh hoạt động thương mại trong khối ASEAN	
I. Khái quát về ASEAN và sự hợp tác kinh tế của ASEAN	397
II. Các cơ chế hợp tác kinh tế của ASEAN	415
III. Giải quyết tranh chấp giữa các nước ASEAN	432
IV. Giải quyết tranh chấp về thương mại trong khu vực ASEAN.	443
CÂU HỎI ÔN TẬP VÀ BÀI TẬP	448
Danh mục Tài liệu tham khảo	450